

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: A. Y., nar. X, státní příslušnost T. r.
zastoupen Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou
sídlem Milady Horákové 13, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2022, č. j. OAM-600/ZA-ZA11-ZA16-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Příběh žalobce dle žalovaného nesvědčí o tom, že by žalobce byl v zemi původu pronásledován nebo mu hrozilo pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu či vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Uvádí, že přicestoval do ČR se svým bratrem a je kurdského etnika. Odkázal na důvody, pro které podal žádost o azyl jeho bratr, který byl přinucen po absolvování povinné základní vojenské služby nastoupit do služebního poměru k turecké armádě a sloužil jako pohraniční stráž v poddůstojnické hodnosti seržanta. Výpověď podal poté, co nebylo vyhověno jeho žádosti o přeřazení na jiné pracovní místo, a tato nebyla přijata. Poté následovaly výzvy k návratu, telefonáty, návštěva 6 mužů se zbraněmi a obušky, kteří se ho snažili přesvědčit k návratu a po odmítnutí jej bili. Přesvědčovali k nástupu do armády i jeho.
3. Dále odkázal na svůj výsledek, a to, že by musel při výkonu vojenské služby používat hrubou fyzickou sílu proti kurským uprchlíkům. Uvedl, že má zákonný odklad nástupu povinné vojenské základní služby a z vlasti odešel, neboť byl neustále nucený, aby nastoupil do armády. Povinnému odvodu se nevyhýbá, jelikož k němu ještě nebyl vyzván, ale byl přesvědčován k nástupu do služebního poměru.
4. Poukázal na to, že tradiční prameny žalovaného zcela opomíjí současnou rétoriku tureckého prezidenta ohledně zahájení ozbrojené invaze na území Iráku a severní Sýrie, jehož cílem má být potlačení kurdské milice YPG (která je organizací podporovanou USA) a PKK. V případě ozbrojeného konfliktu hrozí, že by žalobce mohl být skutečně odveden a musel by bojovat na straně Turecka proti Kurdům. Podle žalobce žalovaný nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a neučinil podkladem pro vydání rozhodnutí právě informace o aktuální situaci v Turecku.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný odkázal na to, že pro své rozhodnutí vzal v úvahu skutečnosti tvrzené žalobcem a shromáždil adekvátní a aktuální informace o zemi původu. Samotný žalobce se k podkladům pro vydání rozhodnutí vyjádřit nechtěl, další podklady pro rozhodnutí nenavrhnul a ani nechtěl uvést žádné další skutečnosti nebo informace pro posouzení věci. Žalobce během správního řízení nesdělil nic, z čeho by plynulo, že ve vlasti vyvíjel politické aktivity, a sám uvedl, že nikdy politicky aktivní nebyl. Dle své výpovědi byl žalobce vybízen k nástupu do armády, poté se rozhodl odcestovat do Istanbulu, kde pracoval s bratrem v kavárně, a je přesvědčen, že v armádě by byl přidělen na stejné místo jako bratr. Informace o práci u armády má od bratra. Podle žalovaného se všechna tvrzení žalobce zakládají na domněnkách. Každý občan Turecka má vojenskou povinnost, nicméně žalobce před odchodem z Turecka nebyl vyzván k nástupu do armády ani nebyl vystaven závažnému negativnímu jednání kvůli neochotě pracovat u armády. Tomuto jednání se vyhnul odstěhováním. Žalovaný proto neshledává žádné okolnosti, které by měly negativní vliv na každodenní život žalobce dosahující úrovně pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný navrhuje, aby krajský soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
7. Žaloba **není** důvodná.

8. Žalobce v poskytnutí údajů k žádosti uvedl, že je kurdské národnosti, nikdy nebyl členem žádné politické strany ani skupiny ani nebyl jinak politicky aktivní. Do ČR přicestoval nelegálně v kamionu bez cestovního dokladu a bez víza. Důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je, že nechce nastoupit do armády jako placený voják, k čemuž ho armáda v Turecku nutí. Před odjezdem do ČR žil a pracoval v Istanbulu. Základní vojenskou službu neabsolvoval, neboť má stále jako vysokoškolák a čekatel na práci ve státní správě odklad. V Istanbulu bydlel asi 4 nebo 5 měsíců a pracoval v kavárně.
9. K důvodům žádosti uvedl, že jeho problémy začaly, když bratr podal výpověď z armády a policie ho při návštěvě bratra začala nutit, aby jako vysokoškolák nastoupil do armády jako poddůstojník. Bratr mu řekl, že při službě na syrských hranicích jsou poddůstojníci nuceni používat fyzickou hrubou sílu proti kurdským uprchlíkům (tuto informaci má pouze od bratra a nezjišťoval si informace někde jinde). Je přesvědčen, že by musel sloužit na syrské hranici. Bratra přišli k nim domů donutit k návratu muži v civilu a maskách a ti ho nutili ke vstupu do armády. Po odchodu bratra do Istanbulu k nim začal volat velitel jeho praporu, který chtěl, aby se jeho bratr vrátil k jednotce a jeho vzal s sebou. Osobně ho nikdo nekontaktoval, pouze telefonicky. Telefonickým kontaktům se vyhnul tím, že odcestoval za bratrem do Istanbulu, kde žádné problémy neměl.
10. Krajský soud předeseílá, že žadatele o mezinárodní ochranu stíhá břemeno tvrzení. Je především na něm, aby v rámci pohovoru věrohodně tvrdil a v rámci svých možností prokázal skutečnosti, které mohou mít relevanci z hlediska některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný mu k tomu zejména musí vytvořit prostor vhodně kladenými otázkami během pohovoru. Pokud žadatel o mezinárodní ochranu uvádí relevantní skutečnosti, je pak na žalovaném, aby si shromáždil dostatečné množství aktuálních a přesných informací o zemi původu žadatele a jeho tvrzení s těmito informacemi konfrontoval při posuzování, zda dotyčnému v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma.
11. Žalobce v nynější věci v průběhu řízení o žádosti jednoznačně popřel, že by byl ve své vlasti jakkoliv politicky aktivní. Ve vztahu ke svému kurdskému původu vyjádřil toliko obavy, že by jako Kurd musel v případě vstupu do profesionální armády sloužit na hranicích a používat hrubou fyzickou sílu proti kurdským uprchlíkům.
12. Úkolem žalovaného proto bylo především opatřit takové informace o zemi původu, z nichž bude možné posoudit, zda osobám, které jsou kurdské národnosti obecně hrozí v současné době v Turecku pronásledování nebo vážná újma, a vyhodnotit otázku vojenské služby osob kurdské národnosti. Této povinnosti žalovaný dle krajského soudu dostal.
13. Ve vztahu k neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu je podstatné, že žalobce ve vlasti nebyl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Citované ustanovení na žalobce v žádném případě nedopadá, neboť dle svého azylového příběhu není a nebyl nikdy politicky aktivní.
14. V případě žalobce je proto otázkou, zda splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, dle kterého se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

15. V kontextu tohoto ustanovení je rozhodující, zda žalobci může s přiměřenou pravděpodobností v budoucnosti hrozit pronásledování z důvodu jeho kurdské národnosti a jeho životního příběhu před opuštěním vlasti. Žalovaný se touto otázkou v napadeném rozhodnutí zabýval a dospěl k závěru, že žalobci pronásledování nehrozí. A krajský soud s tímto hodnocením souhlasí.
16. Odmítání výkonu vojenské služby (ať již povinné nebo profesionální) může mít v určitých případech relevanci pro udělení azylu. Podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice lze za pronásledování považovat jednání spočívající v trestním stíhání nebo trestu za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice. Mezi ně patří páčání válečných zločinů, zločinů proti lidskosti nebo činů, které odporují zásadám a cílům OSN, jež uvádí preambule a články 1 a 2 Charty OSN [viz rozsudek Soudního dvora Evropské unie („Soudní dvůr“) ze dne 26. 2. 2015, ve věci C-472/13, *Shepherd*]. Kromě toho lze podle čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) kvalifikační směrnice za pronásledování obecně považovat také právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem, a také nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání.
17. Odmítání základní vojenské služby, resp. nuceného profesionálního kontraktu by tedy mohlo být z pohledu § 12 písm. b) zákona o azylu relevantní, pokud by výkon vojenské služby zahrnoval páčání zločinu proti lidskosti nebo válečných zločinů anebo pokud by mu hrozil nepřiměřený trest. Zároveň ale musí být splněna podmínka existence příčinné souvislosti mezi důvody pronásledování a akty pronásledování.
18. Žalobce přitom netvrdil, že by jeho neochota nadále působit v armádě souvisela s obavou z páčání zločinů proti lidskosti nebo válečných zločinů. Je proto rozhodující, zda jednání armády vůči žalobci bylo z důvodu jeho kurdské národnosti a zda žalobci může s přiměřenou pravděpodobností v budoucnosti hrozit pronásledování z téhož důvodu, případně zda by žalobci hrozil v souvislosti s jeho dezercí nepřiměřený trest z důvodu jeho kurdské národnosti po návratu do vlasti.
19. Žalovaný dostatečně zjistil (a žalobce to ani nijak nezpochybňuje), že základní vojenská služba je povinná pro každého občana Turecka, vč. žalobce, a to vč. povinnosti nastoupit do armády a být přítomen bojovým operacím. Zároveň žalobce sám uvedl, že má odklad nástupu základní vojenské služby. Pokud žalobce ani nebyl vyzván k nástupu na základní vojenskou službu, není tato skutečnost vůbec azylově relevantní. Skutečnosti, které žalovaný zjistil k výkonu základní vojenské služby žalobce v podané žalobě jinak nezpochybnil.
20. Pokud jde o „nucení“ žalobce ke vstupu do profesionální armády, tak z jeho vlastního líčení se jednalo o kontakty, které byly cíleny na jeho bratra, a nikoliv na něj. V jejich rámci byl sice žalobce přesvědčován ke vstupu do armády, nicméně z jeho azylového příběhu plyne, že to byly toliko verbální kontakty, které navíc ustaly ve chvíli, kdy se odstěhoval z místa bydliště. Žalobce netvrdil, že by ho v rámci jeho pobytu v Istanbulu kdokoliv kontaktoval v otázce jeho vstupu do armády.
21. Pokud jde o jeho obavy ze služby na syrských hranicích, pak je jednoznačné, že veškeré své domněnky a dohady o případném umístění, pokud by nastoupil do armády, čerpá od svého bratra a veškeré souvisí s jeho obavou ze služby v profesionální armádě. Soud k tomu zdůrazňuje, že z azylového příběhu žalobce, ani z podané žaloby nelze dovodit důvody k obavě, že by byl žalobce násilím nucen nastoupit jako poddůstojník do turecké armády.

Naopak je patrné, že po přestěhování a opadnutí kontaktů souvisejících s jeho bratrem, není vyzýván a nucen ani k základní vojenské službě, natož ke vstupu do profesionální armády a tím méně ke službě na syrské hranici, kde by měl snad hrubou fyzickou silou zasahovat proti kurdským uprchlíkům.

22. Z informací o Turecku, s kterými žalovaný pracuje, plyne, že samotná kurdská etnicita bez dalšího není důvodem pro udělení azylu. Nelze totiž tvrdit, že by každý Kurd čelil po návratu do Turecka pronásledování (shodně viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2019 č. j. 2 Azs 75/2019–46, ze dne 8. 4. 2021 č. j. 1 Azs 13/2021–25, ze dne 3. 3. 2022 č. j. 9 Azs 228/2021–26, nebo ze dne 14. 6. 2022, č. j. 6 Azs 118/2022–20).
23. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dlouhodobě uznává, že Kurdové v Turecku čelí nesnázím. Ty ale bez dalšího nedosahují intenzity pronásledování podle § 12 nebo vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Naopak azylově významné jsou typicky až obavy (např. z pronásledování) politicky aktivních členů kurdské menšiny či účastníků pokusu o převrat z roku 2016 (srov. usnesení ze dne 14. 12. 2022, č. j. 2 Azs 48/2022–35, bod 12, a judikaturu tam citovanou, případně usnesení ze dne 16. 2. 2023, č. j. 7 Azs 314/2022–33; k problémům politicky aktivních Kurdů např. rozsudek ze dne 27. 10. 2020, č. j. 10 Azs 235/2020–35, body 13–14, či ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019–57, body 36–38).
24. Žalobce nijak nespecifikoval, že by proti němu bylo ve vlasti vedené jakékoliv trestní řízení, politického života se neúčastní a jediná jeho obava opětovně plyne z toho, že v případě návratu by byl nucen ke službě v armádě a byl by „odveden“ a nucen bojovat proti Kurdům. Jak soud uvedl výše, obava ze základní vojenské služby nicméně není azylově relevantním důvodem, a to ani v souvislosti s případnými operacemi Turecka v Iráku nebo Sýrii.
25. Žalovaný přitom vycházel z aktuálních informací o zemi původu, a to i konkrétně z profilu země: Turecko (OBSE, 14. 2. 2022), z informace Ministerstva zahraničních věcí Nizozemska „Turecko: základní vojenská služba“ z července 2019, z informace OAMP z 8. 7. 2022 k bezpečnostní, politické situaci v Turecku, z přehledu údajů o zemi (Turecko) za rok 2020 Mezinárodní organizace pro migraci a konečně z novinového článku z lidovky.cz o ekonomické situaci Turecka ze dne 3. 8. 2022.
26. Pokud jde o podklady pro vydání rozhodnutí, považuje je soud v nyní projednávané věci za zcela dostačující. Odkaz žalobce na prohlášení prezidenta Turecka o hrozbě invaze na území severní Sýrie a Iráku nepovažuje soud v této věci za azylově relevantní. Žalobce doposud ani neabsolvoval základní vojenskou službu a, jak sám uvedl, má zákonný odklad základní vojenské služby po dobu, po kterou je čekatelem na práci ve státní správě. Žalobci tedy aktuální riziko nástupu na základní vojenskou službu v době, kdy opouští Turecko, nehrozilo, služba v profesionální armádě byla na jeho uvážení a nátlaku se vyhnul tím, že se odstěhoval do Istanbulu. Různé formy zásahů Turecka na severu Sýrie a v Iráku proti kurdským milicím se datují od konfliktu v Sýrii a hrozba invaze byla zmiňována ve veřejném prostoru od konce loňského roku. Přesto je soud přesvědčen, že s ohledem na příběh žalobce a skutečnost, že základní vojenská služba je v Turecku povinná, žalobci v době, kdy opouští Turecko, základní vojenská služba nehrozila, a na to, že základní vojenská služba není obecně azylově relevantním důvodem, nejsou naplněny předpoklady podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu.
27. Ve vztahu k humanitárnímu azylu nebo doplňkové ochraně žalobce ve správním řízení žádné relevantní tvrzení nevznese. Neuváděl nic, z čeho by bylo možné dovodit, že by mu hrozil trest smrti nebo mučení či špatné zacházení nebo trest. Stejně tak netvrdil, že by mu

hrozila vážná újma v souvislosti s ozbrojeným konfliktem nebo porušením mezinárodních závazků ČR. Nic takového netvrdí ani v žalobě.

V. Závěr a náklady řízení

28. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
29. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 28. dubna 2023

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce